

SĂMÂNĂTORUL

Redactor responsabil:
Dr. ENEA POPA

Redacția: Str. Petru Maior No. 7.
Administrația: Str. Gh. Coșbuc, 34

Foaie culturală-politică. Apare
săptămânal sub conducerea
unui comitet

ABONAMENTUL:

Pe an 100 Lei
Pe 1/2 an 50 Lei
Pe 1/4 an 25 Lei

Cooperativele sătești,

tovărășile sătești, sunt chemate să lucreze cu membrii lor la ridicarea știință și bună stare a satei lor. Ele au luat începutul cam de 20 ani, ales în părțile Hunedoarei, în țările sătești pentru asigurarea vitelor. După război cooperativele s'au înființat aproape în toate satele și călătorii vede firme de departe, scrise cu cereri mari, parcă spune că acum suntem și noi liberi să purtăm comerț.

Consumurile sunt pline de toate lucrurile de lipsă vieții și cu toate acestea cooperativele sătești peste tot se văd că au ceva înrâurire asupra vieții economice sau culturale. Aceasta vine de acolo, că conducătorii ca și mulțimea membrilor se folosesc de cooperative numai pentru ajungerea la bucurii lor. Se cunosc cooperative care au câștigat dela Stat parchete de păduri pe prețuri mici pe cari membrii le-au împărțit între ei și apoi să vândă lemnul la alții cu prețuri mari. Totașa se întâmplă și la cooperativele de consum. Sunt însă și unele care în ținutul nostru de felul acesta, dau din câștigul lor pentru Biserici, școli, copii orfani și altele, dar degeț foarte puține.

Un lucru mai dureros e, că unele cooperative au ajuns, în sate curate sătești, să fie conduse de străini. Este străinii să fie mai isteți în conștinere de cât românii? Credem că nu. Elementul unor cooperative se datorează nu atât lipsei de pricepere în conducere, ci lăcomiei. Cunoaștem un sate, că conducătorii luau pentru ei fața comandată și nu o introduceau în sate de socoteală, așa că la cererea casei se aflau bani mai puțini iar marfă nicăiri.

S-au înființat în toată țara 40 școli care se cresc contabili cooperative, însă partea slabă e că se pricep absolvenții a patru clase elementare. Pentru ca să cuprinzi în mare măsură de conducere a cooperativei, trebuie să ai un număr de elevi, să ai clase liceale. Nici când vor fi absolvenții cei mai învățați nu vor merge să lucreze mai multă reușită dacă din inimă nu au lipsi aceea, fără de care știința nu poate — omenia.

Și pilde frumoase despre omenie dau cooperativele din țările nordice. Conducătorii de lapte duc laptele la lăptăre și îl toarnă în vase fără să înșine sau să înșine cineva cât aștia. La întâi al unei proprietari plătete fiecareu laptele cum vrea. N'are pe liste nici un număr de vânzător și nici o măsură. Plătete fiecareu cât îi spune. Socoteală ușoară fără scrisoare, fiindcă aici e omenia.

(S)

Desorganizarea justiției

O zicală veche spune că: justiția este temelie cea mai puternică, a unui stat. Adică până când instanțele judecătorești sunt organizate în așa fel, că dreptatea poate fi s'ajută și împărțită cu cinste și nepărtinire, până când încrederea în simțul de dreptate și nepărtinire al instanțelor judecătorești trăește nesdruncinată în sufletul și în inima oamenilor, până atunci, zic, temelie statului e puternică ca o stâncă de granit și statul poate înfrunta cu încredere cele mai mari nenorociri, căci încrederea cetățenilor în dreptatea servită și împărțită de stat îi îndeamnă pe cetățeni să-și jertfească viața pentru el.

De îndată ce, însă, încrederea cetățenilor în instanțele judecătorești și peste tot, în celelalte autorități ale statului se clatină, se clatină însăși temelie statului.

Spre nenorocirea noastră guvernul liberal pregătește justiției din țara românească cea mai tristă și jalnică situație. Oamenii aceștia — liberalii — cari și-au aservit atâția oameni, cari se vând pentru bani și alte favoruri, lucră sistematic pentru nenorocirea țării prin aservirea tuturor instituțiilor ei. Anul nou, care s'a început cu perspective așa de negre pentru viitorul acestei țări, ne a adus oarecum și falimentul justiției prin legile dlui V. Brătianu și Gh. Mărzescu. Incepând cu legea accelerării judecăților (grăbirea judecăților) s'a introdus, la instanțele judecătorești halul și încurcătura cea mai cumplită. Și fiindcă, pornit odată să aluneci pe panta greșelilor, cu greu te mai poți opri, natural că nici liberalii nu se puteau opri la legea pomenită mai sus.

Jefuitorii aceștia ai averii publice și private vin acum cu legea timbrului și cu suprimarea unui număr însemnat de judecători și slujbași dela Jude-

cătorii numai pentruca d-l Vintilă Brătianu să facă economii pe spina noastră, iar alții să fură banii plătiți din sudoarea feței noastre. Uf! ce mai oameni, ce mai oameni! Și aceia cari le fac și aceia cari îi ajută și se milogesc în fața lor.

După legea nouă un proces cu o valoare de 60.000 lei, dus până la Curtea de Cassație, te costă nu mai puțin de 80000 Lei numai timbre și taxe. D'apoi cheltuelile avocatului încă pe de două ori atâta! Iată, că trebuie să vinzi o păreche de boi buni, ca să poți purta un proces destul de mic! Iată unde am ajuns cu guvernarea liberalilor.

Și ca o pupăză pe colac a venit și desorganizarea instanțelor judecătorești prin pensionarea și transferarea unui însemnat număr de judecători și funcționari. Așa la Judecătoria din Reghin am rămas cu un singur judecător la cauzele civile unde mai sunt restante vre-o 6000 procese ne-judecate! O mulțime de funcționari au trebuit să-și ia și ei casa în spate și să plece prin cele colțuri de țară. Și unii dintre ei cu familie grea și fără nici o avere. Ce se va fi petrecut în sufletul acestor oameni numai ei știu.

Iată, prin urmare, că nu zădarnic strigăm noi, că mergem spre prăpastie. Când stai să te gândești mult și adânc asupra viitorului acestei țări, parcă se produce, pentru moment, o tragedie în suflet. Dar nu! Peste multe sunt azi stăpâni dd. Brătianu și peste puține vor mai fi ei mâine. Căci ceasul sună, dar nu pentru aceia, cari îl așteaptă ca să continue opera liberalilor, ci pentru aceia, cari au luptat împotriva ei și în și acum s'o dărâme, căci prea miroasă a imoralitate.

Albinăritul și plugăria.

Prăsirea albinelor e o îndeletnicire veche a țaranului nostru. Înainte de asta cu 50-60 ani nu era casă românească, la care să nu se afle și câteva coșnițe de albine. Albinăritul era atunci o ocupație frumoasă și bănoasă. Azi, însă, țaranul român se ocupă puțin cu stupăritul. Și nu e bine, căci noi nu pierdem numai venitul în bani după miere și ceară, ci ne amenințăm un rău mai mare: nutrețele noastre artificiale, legumele și pomii noștri nu mai leagă roada.

Folosul ce-l aduce albina plugărilor prin fructificarea florilor, e cu mult mai mare, decât câștigul din miere și ceară. Hotarele pe cari nu le cercetează albinele nu leagă în mod mulțumitor sămânța de trifoi, lucernă, baltacină și rapiță. Ca sămânăturile acestea să producă sămânță multă și bine dezvoltată, trebuie ca roiuri întregi de albine să le cerceteze zilnic florile. Milioane de flori trebuie să fie însămânțate, căci până la coacerea sămânțelor sute

de mii se pustiesc. Că ce muncă uriașă săvârșesc albinele și cât folosesc se va vedea din următorul calcul: albinele adună cam din 200 potire de flori de trifoi 1 miligram de miere. La un kilogram miere trebuie, deci, să caute 2. milioane potire flori de trifoi. Cu alte cuvinte, cu fiecare kgr. miere se fertilizează 2 milioane de sămânțe. Să luăm, că o măciulie de trifoi are 40 potire, așa s'au fructificat cu adunatul unui kgr. de miere 50.000 măciulii de trifoi.

Învățăatul Darwin a și dovedit, că 100 măciulii de trifoi alb, la cari au ajuns albine, au dat 2290 sămânțe bine dezvoltate, pe când alte 100, la cari n'au ajuns albine, n'au dat de loc sămânțe. N'au dat, fiindcă n'a fost cine să adune nectarul din flori și praful de fructificare adus și de vânt s'a înecat în nectar.

Că în hotarul unor sate trifoiul lucerna și baltacina nu prea leagă sămânță, ori că sămânța le rămâne defectuoasă, nu vremea nefavorabilă e pricina, ci lipsa albinelor îndestulătoare în acea regiune.

Toți trebuie să știe, că fiecare poamă, fiecare cireasă, măr, pară ori alt fruct ce le mâncăm, le datorăm vieții trudnice a albinelor, cari, căutând după hrană prin flori, au fructificat direct florile din pomi, ori au ajutat fructificarea. Albina nici când nu amestecă în gușe mierea din mai multe soiuri de flori; dacă nu află miere, adună praful, dar totdeauna numai dintr' un soi de flori. Așa, fiindu-i trupul plin de praful, numai de același soi pe care-l cercetează atunci, așa devine ea fructificătoarea florilor. În regiunile unde nu mai sunt albine, acolo nici poamele nu se mai fac.

În gospodăriile mari de model se prăsesc mii de stupi, afară la hotar în mijlocul câmpului. Aceasta se face nu atât pentru folosul din miere și ceară, cât mai mult pentru fertilizarea florilor din plugărie.

Intre bunăstarea plugărească

„Crema Fantasia“

este neîntrecută, după a cărei întrebuințare pielea devine fină, catifelată, dispar toate necurățiile feței. Să poate comanda și prin postă dela Depozit pentru REGHIN și jur la

FARMACIA NEAGOS
TG.-MURES, TELEFON No. 130.
FARMACIA MERA

și între stupărit este, deci, o legătură strânsă. Fără albinărit nu este propășire plugărească.

Scumpă bunătate e deci albina

în plugăria noastră. Ea e bine-făcătoarea cea mai mare a hotarelor și grădinelor noastre.

Stuparul Gavril.

Alegerile comunale.

E multă frământare în jurul întrebării, dacă guvernul va face sau nu alegerile comunale așa precum se svonise. N'avem până acum nici o știre oficială despre aceasta, dar în schimb s'au petrecut unele întâmplări cari ne fac să credem că aceste alegeri se vor ține în timpul cel mai apropiat. Anume, liberalii au pus sub cenzură toate foile din București, apoi nenea Ionică Brătianu, primministrul, a zis că se vor petrece în curând lucruri neașteptate și peste tot întreaga situație este așa, că de frica rezultatului alegerilor comunale, liberalii vor întrebuița toate mijloacele permise și nepermise pentru ca să reușească dănsii în alegeri.

Nevrând ca să fim surprinși, ne ținem de datorință să aducem cuvenitele învățături fruntașilor noștri dela sațe, pentru ca să știe cum să întocmească listele de candidare. Înainte de toate ar fi bine, ca toți aceia, cari știu că nu sunt scriși în coalele de alegători, precum și toți aceia cari au împinit etatea de 21 ani după conscriere să ceară la notariat înscrierea lor până la ultimul termen de 31 Ianuarie a. c. conform legii. Deasemenea trebuie să știe fiecare alegător cum

este scris numele său în coale și atunci când se face lista de candidare trebuie să fie însemnat numele celor 9 consilieri și a celor trei supleanți, chiar așa cum este scris în coalele de alegător, fiindcă altfel lista ar putea fi respinsă. Tot atâta grijă trebuie să poarte și cei 25 propunători, cari să iscălesc pe listă, fiindcă în cazul dacă chiar și un nume ar fi scris greșit se prea poate, ca să-l șteargă și a'unci rămânând numai 24 inși lista se va respinge.

Pe lângă consilieri, supleanți și alegători se mai pot scrie pe listă doi bărbați de încredere numiți în lege „asistenți”, cari să poată fi de față la votare în tot decursul alegerii și mai departe doi oameni de legătură, cari se numesc delegați.

Acolo unde se vor pune pește fruntașii satelor noastre liste din partea contrarilor, să fie toți cu băgare de seamă, să nu se pună candidați și pe una și pe cealaltă listă, fiindcă atunci una dintre acestea va fi respinsă și, după cum se prăgătesc lucrurile, se va încerca mereu să ni se respingă listele noastre.

Paza bună apără de primejdii.

Știri mărunte.

Marele scandal cu falsificarea de bani din Ungaria crește din zi ce merge. Cercetările ce continuă a se face în această rușinoasă șarlatanie, scot tot mai mult la iveală, că în această afacere sunt amestecați grofi și baroni, funcționari mari și mici ai statului ungar și chiar șeful statului d. Horthy. Această afacere rușinoasă e un scandal unic în istoria lumii și oamenii cari s'au încumetat să falsifice atâta amar de bani trebuie să-și ia pedeapsa. Și trebuie să-și ia pedeapsa cu atât mai vădit, că banii falsificați au fost întrebuințați spre ruinarea altor țări și neamuri și acești bani au servit poftele de război și de răzbunare ale ungurilor cari se desțeptă. S'au falsificat nu numai franci francezi, după cum se credea la început, ci și bani românești, sârbești și cehoslovaci. Cu acești bani se lucra pentru distrugerea statului român și alipirea Ardealului la Ungaria. Falsificatorii de bani s'au legat chiar prin jurământ, în fața unui episcop, că vor păstra secretul în această afacere rușinoasă. Biet popor, care se lasă condus de astfel de oameni!

Săptămâna trecută a fost un puternic cutremur de pământ pe teritoriul dintre comunele Răstolița și Lunca Bradului.

Românii din America au luat o hotărâre de cel mai înalt și luminat patriotism față de România. Și, că țara noastră e dăltăre americanilor cu mai multe sute de milioane lei din timpul războiului. Ei bine Românii, din America (în majoritate ardeleni) au hotărât să plătească ei datoria aceasta a României față de America. Prin această hotărâre patriotică frații din America ne scutesc pe noi cei din România de mari și grele sarcini, căci dacă ei

n'ar fi luat asupra lor datoria României față de America, această datorie ar fi rămas în sarcina noastră și ar fi trebuit să plătim biruri și mai grele, ca s'o putem acoperi. Tocmai de aceea hotărârea fraților noștri din America e vrednică de toată recunoștința și admirația noastră.

În semn al strânselor legături de prietenie ce există între Franța și țara noastră, orașul Paris (capitala Franței) a hotărât ca o stradă din Paris să poarte numele M. Sale Regelui Ferdinand al României.

Începând cu 1 Februarie a. c. taxele de călători pe căile ferate române se vor urca cu 15%.

Se scrie, că Venizelos, marele om de stat al Greciei, se va întoarce din nou în Grecia spre a candida la o alegere de senator.

Partidul averescan își trăește cele din urmă zile. Chiar dl Goga s'a sfădit cu d. Averescu pe tema fuziunii cu foștii aderenți ai dlui Alex. Marghiloman. Văzând aceștia din urma, că sunt desconsiderați pe toate liniile de oameni de casă ai dlui general, au declarat că rup orice legătură cu partidul averescan. Cu încetul va dispărea și această anomalie care a fost partidul averescan în viața politică a României. Des'ul nenoroc a adus asupra bieteii țării acest partid cătănesc al dlui general Averescu, care până fusese la guvern, a fost complect incapabil și a început opera de demoralizare a țării, iar în opoziție a josit o coadă de topor în mâna dlui Brătianu, care în folosul său și al partidului a învățat-o cum a vrut.

Citiți și răspândiți
„Sămănătorul”

No. 2656 exec. 1925.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.

Subsemnatul executor judecătoresc prin această publică că în baza deciziei No. G. 13523 1925 a judecătorei de ocol Reghin în favorul reclamantului „Cetatea Bancă Economică repr. prin avocatul Dr. Eugen Truția pentru incas. creanței de Lei 50.000 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 27 Ianuarie 1926 orele 4 p. m. la fața locului Lunca Bradului unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: vite în valoare de Lei 50000.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 2 Ian. 1926.

Oliver Ghelan
executor judecătoresc.

No. 2652 exec. 1925.

Publicație de licitație.

Subsemnatul executor judecătoresc prin această publică, că în baza deciziei No. G. 13562/1925 a judecătorei de ocol din Reghin în favorul reclamantului „Cetatea Banca Economică” repr. prin avocatul Dr. Eugen Truția pentru incassarea creanței de Lei 50000 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 27 Ian. 1926 orele 4 p. m. la fața locului în Lunca Bradului unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: vite în valoare de Lei 50.000.—

În caz de nevoie și sub prețul de estimare

Reghin, la 2 Ian. 1926.

Oliver Ghelan
executor judecătoresc.

No. 2657. exec. 1925.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE

Subsemnatul executor judecătoresc prin această publică că în baza deciziei No. G. 13563 1925. a judecătorei de ocol din Reghin în favorul reclamantului „Cetatea Bancă Economică” repr. prin avocatul Dr. Eugen Truția pentru incassarea creanței de Lei 50.000. și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 27 Ianuarie 1926. orele 4 p. m. la fața locului în Lunca Bradului unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară vite în valoare de Lei 50.000.—

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 31 Dec. 1925.

Oliver Ghelan,
executor judecătoresc.

No. 2654 exec. 1925

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.

Subsemnatul executor judecătoresc prin această publică, că în baza deciziei No. G. 13569-1925. a judecătorei de ocol din Reghin în favorul reclamantului „Cetatea Bancă Economică” repr. prin adv. Dr. Eugen Truția pentru incassarea creanței de Lei 50000 —bani și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 27 Ian. 1926 orele 4 p. m. la fața locului în Lunca Bradului unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: vite în valoare de Lei 50.000.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 2 Ianuarie. 1926

Oliver Ghelan,
executor judecătoresc.

No. 2653 exec. 1925

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE

Subsemnatul executor judecătoresc prin această publică, în baza deciziei No. G. 13523 1925 a judecătorei de ocol Reghin în favorul reclamantului „Cetatea Bancă Economică” repr. prin avocatul Dr. Eugen Truția pentru incas. creanței de Lei 50000 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 27 Ian. 1926 orele 4 p. m. la fața locului în Lunca Bradului unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: vite în valoare de Lei 50000.—

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 2 Ian. 1926.

Oliver Ghelan
executor judecătoresc.

No. 2655 exec. 1925.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE

Subsemnatul executor judecătoresc prin această publică că în baza deciziei No. G. 13562/1925 a judecătorei de ocol Reghin în favorul reclamantului „Cetatea Banca Economică repr. prin avocatul Dr. Eugen Truția pentru incassarea creanței de L. 50000 se fixează termen de licitație pe ziua 27 Ianuarie 1927 orele 4 p. m. la fața locului în Lunca Bradului unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară vite în valoare de lei 50.000.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 2 Ianuarie 1926.

Oliver Ghelan
executor judecătoresc.

„VINUL DE CHINA FERUGINOS”

este cel mai bun leac pentru cei slăbiți și fără poftă de mâncare. Preparatul farmacistului

Neagoș Tg.-Mureș

Se poate comanda prin poștă. Deposit și la farmacia

MERA REGHI

Cele mai bune și eficiente cizme și ghete se află

Grigore
Moldova

cizmar

REGHIN, str. Eminescu No.

Cumpărați și vă convingeți